

Beste Klik-coaches,

Ik werk sinds vier maanden in een kleine woonvoorziening, geïntegreerd in een nieuw appartementengebouw. Wij hebben een leuk team en ik ben steeds met veel plezier naar mijn werk gegaan.

Maar vorige week was ik met een collega naar de film, en toen wij daarna in een café zaten vertelde ze wat voor praatjes er over mij rondgaan.

Volgens sommige teamleden heb ik een eetverslaving. Een van de cliënten van wie ik persoonlijk begeleider ben, moet van onze huisarts op dieet. Die avond in het café vertelde mijn collega me, dat sommige teamleden vinden dat ik die cliënt niet goed kan begeleiden, gezien mijn eigen eetverslaving.

Ik voel me hartstikke lullig. In de teamvergadering heeft nooit iemand gezegd dat die cliënt beter een andere persoonlijk begeleider kan krijgen. Iedereen speelt mooi weer tegen mij, maar ondertussen kletsen ze wel over mijn gewicht. Ik loop nu voortdurend te denken: wie van jullie heeft dat over mij gezegd? Wie vindt dat ik die cliënt niet goed kan begeleiden? In hoeverre kan ik mijn collega's eigenlijk nog vertrouwen?

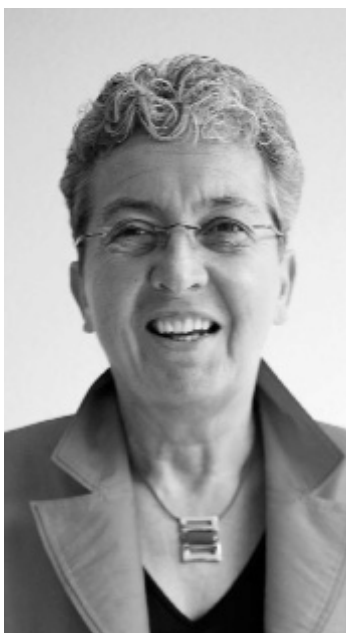
Ik weet niet goed wat ik hiermee aanmoet. De collega die het mij heeft verteld, wil er verder niks mee te maken hebben. Ik kan toch niet zomaar in een teamvergadering vragen wie een probleem heeft met mijn gewicht? Maar ik weet niet wat ik er dan wel mee aanmoet. Ik overweeg het te vertellen aan onze orthopedagoog met wie ik het wel goed kan vinden. Maar eigenlijk gaat het haar helemaal niet aan.

Stel JOUW vraag

In deze rubriek beantwoorden mensen met veel ervaring in de zorg vragen waarmee jij rondloopt.

Bijgaande vraag diende iemand kortgeleden in. Je kunt ook jouw probleem aan de Klik-coaches voorleggen, of reageren op hun adviezen. Reacties of vragen naar klik@mbp.nl, postbus 8632, 3009 AP Rotterdam. Vermeld je naam en adres (worden niet gepubliceerd).

PRAATJES DIE RONDGAAN

DOOR NEL MENKVELD
zelfstandig trainer en coach

Zo kan dat gaan. Je zit samen gezellig wat te drinken, en ineens heeft je collega er iets uitgeflapt, waarschijnlijk goed bedoeld, wat voor jou alles op z'n kop zet. Achteraf vraag jij je af: wat wilde mijn collega mij vertellen met haar informatie over de praatjes die rondgaan?

Het maakt jou onzeker, dat kan toch niet haar bedoeling zijn?

Nu ze het heeft gezegd, kan je collega zich er in ieder geval niet van afmaken door te zeggen: 'Ik wil er verder niets mee te maken hebben.' Jouw vertrouwen in haar en je andere collega's staat op het spel.

Ga met haar in gesprek. Was haar opmerking een *slip of the tongue* of had zij er een bedoeling mee? Heeft

EN HILDE ZEVENBERGEN
orthopedagoog

ze zelf een mening over de vraag of jij een cliënt die op dieet is, kunt begeleiden? Dat kun je haar vragen.

Laat je niet afschepen! Vraag haar mee te denken over hoe nu verder.

WAT KUN JE ERAAN DOEN?

- Sta stil bij jouw gevoelens. Ben je boos, teleurgesteld, onzeker? Je gevoelens klinken door in je gedrag, en zijn van invloed op hoe je collega's aanspreekt. Ze werken ook door in de begeleiding van die ene cliënt. Je kunt je ongemakkelijk gaan voelen wanneer je haar ondersteunt.

- Ga erop af. Wil je weten wat er gezegd is, wat de opvattingen van

FOTO'S
ROB HUIBERS

BETER GEEN KINDEREN

je collega's zijn, dan moet je actie ondernemen. Door in gesprek te gaan, voorkom je fantasieren over wat er achter jouw rug over je gezegd is. Je brengt je probleem in de realiteit, in plaats van in de wolken in je hoofd.

Je kunt dit op twee manieren aanpakken:

1 Spreek je collega's **individueel** aan. Vraag namen aan de collega met wie je uit was. Bedenk van tevoren goed, hoe je het gesprek wilt voeren.

Check bij elke collega eerst, of klopt wat je gehoord hebt. Klopt het, vraag dan hoe ze het bedoeld hebben.

Probeer daarover in gesprek te komen. Opvattingen en overtuigingen blijven vaak impliciet, maar spelen een rol in ons gedrag.

2 Een andere mogelijkheid is, om je onzekerheid uit te spreken **in het team**. Vraag daarbij steun van de collega die het jou verteld heeft.

Geef de feitelijke informatie die je gekregen hebt. Geef in een ik-boodschap aan, welk effect deze informatie heeft op jou. Ook hier geldt: denk van tevoren goed na hoe jij je boodschap wilt brengen. Je krijgt waar je zelf om vraagt. Een goede voorbereiding is het halve werk.

- Je kunt het goed vinden met de orthopedagoge. Gebruik dat contact, leg je verhaal aan haar voor en vraag advies: wat is hier wijs? Zij kent jouw teamgenoten en voor haar is het belangrijk, dat in jullie team onderling vertrouwen bestaat: dat komt de zorg aan cliënten ten goede.

- Tenslotte: onderzoek jezelf. Kan er in de praatjes iets van waarheid zitten? Heb je een eetverslaving? Heeft jouw omgaan met eten invloed op hoe je handelt bij deze cliënt? Lastige vragen om jezelf te stellen. Wel heel professioneel als je dat

kunt en doet. Gebruik ook daarbij het goede contact met je orthopedagoge, en praat er eens met haar over. Dat getuigt van kracht.

TIPS VOOR JE COLLEGA'S

Geef eerlijk antwoord wanneer deze collega je vraagt naar jouw mening: kan zij functioneren als persoonlijk begeleider van deze cliënt?

WAT IS HET TE VERWACHTEN RESULTAAT?

Je werkt in een leuk team. Jij en je collega's moeten er tijd en energie in steken om dat zo te houden. Dat lukt beter door moeilijke situaties onder ogen te zien, dan wanneer je ervoor wegloopt.

Als je er moeite voor doet, wordt het werk alleen maar leuker. •

In KLIK van vorige maand schreef Ronny Vink een bijzonder opmerkelijke rapportage over een ouder-kindproject in Rotterdam, waar vrouwen met een lichte verstandelijke handicap (met hun kind) 24 uur per dag begeleiding krijgen bij hun moederschap. Het is een treurig relaas. Zelfstandig moederschap blijkt hoog gegrepen en de ouders krijgen veel steun om hun gezinnetjes in stand te houden. Ook de hulpverleners zelf hebben blijkbaar hun twijfels. Enkele citaten: "Het werk komt vaak neer op drie passen vooruit, twee achteruit. We proberen de toppen en dalen iets minder extreem te maken." "We hebben al veel uit de kast gehaald (...) en nog is het eigenlijk niet verantwoord." "Ze heeft een IQ van onder de 60 (...) en ze doet het als moeder best goed."

Keer op keer worden we opgeschrikt door gevallen van verwaarlozing en mishandeling van kinderen. Tegelijkertijd weten we dat de zaken die in de publiciteit komen, nog maar een fractie vormen van het werkelijke aantal gevallen. De overheid is hierin vooral afwachtend: als zich weer eens een calamiteit aandient, reageert zij met aanscherping van regels. Als het kalf verdrongen is... In zo'n sfeer neemt de roep om verplichte anticonceptie en abortus toe. Tweede Kamerlid Marjo van Dijken (PvdA) is bezig met een initiatiefwetsontwerp om gedwongen (tijdelijke) anticonceptie mogelijk te maken. Niet alleen voor mensen met een verstandelijke beperking die een gevaar voor hun kinderen (gebleken) zijn, maar ook voor anderen die hun kinderen verwaarlozen en mishandelen; denk aan de moeder van Savanna. In een aantal gevallen kan zo'n uiterste maatregel noodzakelijk zijn, maar het is opnieuw een maatregel achteraf. Een die bovendien diep ingrijpt in grondrechten als onaantastbaarheid van het lichaam, eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer en het recht een gezin te stichten. Wat dat betreft kan de preventieve aanpak in Rotterdam als voorbeeld dienen voor de afwachtende, achteraf reagerende kinder- en jeugdzorg. Deze benadering past in een lijn die Jan Willems, bijzonder hoogleraar in de Rechten van het kind aan de VU in Amsterdam, 'ouderschapsversterking' noemt. In een recent artikel in het Nederlands tijdschrift voor Jeugdzorg sluit Willems gedwongen maatregelen, zoals verplichte anticonceptie, niet uit. Maar alleen als sluitstuk van een benadering waarin wordt geïnvesteerd in goede begeleiding van ouders, gerichte zorg en hulp op maat. Met zo'n kinderrechtelijke aanpak, voortvloeiend uit het Verdrag inzake de rechten van het kind waaraan ook Nederland gebonden is, investeer je in voorbereiding en toerusting van aanstaande en prille ouders die dat nodig hebben. Niet alleen door scholing en kinderopvang, maar ook door meer ouderschapsverlof en een aanbod van oudercursussen en vader- en moedergroepen via de lokale centra voor Jeugd en Gezin.

Of zo'n benadering ook voor mensen met een verstandelijke beperking soelaas biedt, is zeer de vraag. 'Ze doet het als moeder best goed,' is natuurlijk helemaal niet goed. Ontmoediging van ouderschap van mensen met een verstandelijke handicap is beter. • Jan Delfgaauw